

<C:\Users\Plazma\Desktop\detektivky a valečné\Beletria\Gibson Wiliam\Rudá hvězda, zimní orbita.pdb>

PDB Name: W.Gibson-Rudá hvězda, zimní orb

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 16.8.1973

Modification Date: 16.8.1973

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

William Gibson, Bruce Sterling

Rudá hvězda, zimní orbita

Plukovník Koroljov se ve svém závěsu pomalu otočil. Zdálo se mu o zimě a o gravitaci. Jako mladý kadet hnal koně přes kazašskou step na konci listopadu až na suché červené pláně Marsu v západu slunce.

To nesedí, pomyslel si -

A vtom ho probudily - v Muzeu sovětského kosmického vítězství - zvuky, které vydávali Romaněnko a manželka člověka od KGB. Za okénkem v zádi Saljutu se zase rozjeli, takže popruhy, které loď ukotvovaly, rytmičky skřípaly a trup duněl o podlahu. Kopyta ve sněhu.

Koroljov rozvázal závěs a zkušeným kopem se odrazil od toaletní kóje. Vysoukal se z potrhané kombinézy, připnul si kolem pasu nočník a oťel z ocelového zrcadla sraženou páru. Artritická ruka mu ve spánku zase otekla; zápěstí měl díky ztrátě vápníku tenká jako špejle. Už dvacet let nepoznal gravitaci. Zestárl na oběžné dráze.

Oholil se sacím strojkem. Levou tvář a spánek měl pokryté sítí popraskaných žilek, další památkou na havárii, která ho zmrzačila.

Když se vrátil, zjistil, že cizoložníci už skončili. Romaněnko si upravoval oblečení. Politrukova žena Valentina měla hnědou kombinézu s utrženými rukávy, bílé ruce se jí po aktu leskly potem. Popelavé vlasy jí rozvlnil vánek z ventilátoru. Oči chrpové barvy, trochu příliš blízko u sebe, se na Koroljova dívaly napůl omluvně a napůl šibalsky. "Podívejte, co jsme vám přinesli, plukovníku."

Podala mu malou leteckou láhev koňaku.

Koroljov nevěřícně mžoural na znak Air France, vyražený na zátce.

"Přišla posledním Sojuzem. Manžel říkal, že schovaná v okurce." Zahihňala se. "Dal mi ji."

"Řekli jsme si, že byste ji měl dostat vy, pane plukovníku," Romaněnko se široce zazubil. "Každou chvíli můžeme dostat dovolenou." Koroljov nevěnoval pozornost jeho dlouhému rozpačitému pohledu na svoje scvrklé a roztřesené nohy.

Otevřel lahvičku a bohatá výrazná vůně mu nahnala krev do tváří. Opatrně ji zvedl a vysál několik mililitrů brandy. Pálila jako kyselina. "Kritepane," vydechl, "to je let. Za chvíli budu namol!" Rozesmál se, až pro slzy neviděl.

"Otec říkal, že jste za starých časů pil jak bohatýr, plukovníku."

"Ano," přisvědčil Koroljov a znovu usrl, "pil." Koňak se mu roztékal po těle jako tekuté zlato.

Romaněnka neměl rád. Neseděl mu ani jeho otec, úspěšný straník, dávno navyklý na přednášková turné, daču u Černého moře, americké likéry, francouzské obleky, italské boty... Ten chlapec vypadal stejně jako jeho otec, měl tytéž jasné šedé oči, neprosto nezkalené pochybnostmi.

Alkohol si razil cestu Koroljovovou řídkou krví. "Jste moc hodní." Jemně se odrazil zdravou nohou a doletěl ke svému terminálu. "Musím vám dát nějaké zakázané vysílání. Americký kabelový přenos, nedávno zachycený. Báječně oplzlý. Pro starce jako já je toho škoda." Zasunul do mechaniky čistou kazetu a začal hledat slíbený materiál.

"Dám to střelcům," Romaněnko se zazubil. "Můžou si to ve věži pustit na zaměřovacích monitorech."

Stanici zářičů částicových paprsků se běžně říkalo "střelecká věž". Vojáci, kteří v ní sloužili, podobný druh pásku dokázali ocenit. Koroljov nahrál ještě jednu kopii pro Valentinu.

"Je to nemravné?" Vypadala znepokojená, ale zvědavá. "Můžeme zase přijít, plukovníku? Ve čtvrtek, dvacet čtyři nula nula?"

Koroljov se na ni usmál. Než si ji vybrali pro vesmírný program, byla dělnicí v továrně. S její krásou ji šlo použít jako nástroje propagandy, reprezentanta proletariátu. Pod vlivem koňaku mu jí přišlo líto a nedokázal jí odepřít tu trochu štěstí.

"Půlnoční schůzka v muzeu, Valentino? Jak romantické."

Políbila ho na tvář a ztratila rovnováhu. "Děkuji, pane plukovníku."

"Jste grand, plukovníku," a Romaněnko poklepal Koroljova po křehoučkém rameni tak lehce, jak jen dokázal. Sám měl díky nespočetným hodinám v posilovně tlapy jako kovář.

Koroljov sledoval, jak milenci opatrně vplouvají do hlavního přístaviště, křižovatky tří stárnoucích Saljutů a dvou chodeb. Romaněnko zamířil "sererní" chodbou do střelecké věže, Valentina se vydala na opačnou stranu do Saljutu, kde spal její manžel.

Kosmograd měl pět přístavišť, na každé byly připojeny tři Saljuty. Na druhé straně komplexu byla umístěna vojenská zařízení a síla na vypouštění družic. Stanice neustále hučela, cvakala a skřípala, takže zvuky i pachy připomínala trochu metro a trochu nákladní parník.

Koroljov si přihnul z láhve. Už byla napůl vypití. Schoval ji do jednoho z exponátů muzea, Hasselbladů NASA nalezeného na místě přistání Apolla. Alkohol pil naposledy na své poslední dovolené, ještě před havárií. Hlava se mu vznášela v konejšivém, ale bolestném proudu opilecké nostalgie.

Vrátil se ke svému terminálu a vyhledal v paměti oblast, kde nenápadně smazal vybrané projevy Alexeje Kosygina a nahradil je vlastní sbírkou nepovolených dat. Měl tu britské kapely nahrané ze západoněmeckého rádia, heavy metal států Varšavské smlouvy, americký dovoz z černého trhu...

Nasadil si sluchátka a pustil Czestochowa regae od Brygady Kryzówe.

Po všech těch letech už hudbu ani nevnímal, zato na něj bolestivě útočily vzpomínky.

Byl synem potentáta, jehož vliv ho spolehlivě chránil před moskevskou policií, takže si mohl dovolit i dlouhé vlasy. Vzpoměl si na kvílení zpětné vazby v horké tmě sklepního klubu a na dav v modrých džínách a s odbarvenými vlasy. Vzpomněl si na ústa dcery amerického diplomata na zadním sedadle černého lincolnu jejího otce. Ve vlahém koňakovém oparu se mu vracela jména a tváře. Nina, východní Němka, která mu půjčovala cyklostylované překlady polského disidentského tisku -

Až se jednou večer neobjevila. Šuškal o parazitismu, protisovětské činnosti, o chemické hrůze psikušky, která na ni čeká -

Koroljov se roztřásl. Otřel si tvář a zjistil, že je celý zpocený. Stáhl si sluchátka.

Je to už padesát let... přesto najednou dostal hrozný strach. Nevzpomínal si, že by byl někdy dřív tak

vyděšený, ani při havárii s únikem vzduchu, která mu rozdrtila kyčel. Celý se trásl. Světla. Světla v Saljutu byla příliš jasná, ale on nechtěl k vypínačům. Jednoduchý úkon, který prováděl denně, ale... Spínače i izolované kabely, které se od nich táhly, ho děsily. Malý mechanický model Lunochodu se na přísavných kolech škrábal po stěně jako na číhané, jako by měl vlastní inteligenci. Z oficiálních portrétů ho s opovržením sledovali sovětští vesmírní pionýři.

To ten koňak. Léta ve stavu beztlíže mu změnila metabolismus. Už není, co býval. Ale pokusí se uklidnit a přemoci to. Kdyby se pozvracel, všichni by se mu smáli...

Kdosi zaklepal na dveře muzea a v Koroljovovi se zatajil dech. Otevřeným průlezem plavně proplul instalátér Nikita, nejlepší mechanik na Kosmogradu. Mladý inženýr - civilista byl rozzlobený. Koroljov se lekl. "Nemůžeš spát, Nikito?" poznamenal a snažil se působit normálně.

"Drobná trhlinka na deltě tři." Instalátér se zamračil. "Rozumíte japonsky?" Z jedné z desítek nacpaných kapes na špinavé pracovní vestě vytáhl kazetu a zamával s ní Koroljovovi před nosem. Kromě vesty měl čistě vyprané levisky a polorozpadlé maratónky Adidas. "Dostali jsme se k tomu včera v noci."

Koroljov se stáhl, jako by to nebyla kazeta, ale zbraň. "Ne, japonsky ne." Vylekalo ho, jak pokorně mluví. "Jenom anglicky a polsky." Cítil, jak se červená. Instalátér byl jeho přítel, znal ho a důvěřoval mu, ale -

"Je vám dobře, plukovníku?" Nikita zasunul kazetu do terminálu a rychlými mozolnatými prsty spustil překladatelský program.

"Vypadáte, jako byste snědl švába. Chci, abyste si to poslechl."

Koroljov znepokojeně sledoval reklamu na baseballové rukavice. Titulky v azbuce zběsile běžely po obrazovce, jak se tlumočnický program snažil stačit drmolícímu japonskému hlasu v pozadí. Naskočila další reklama" neobyčejně krásná žena v černých večerních šatech pilotovala francouzské ultralehké letadlo v západu slunce nad Čínou zdi.

"Teď budou zprávy," oznámil instalátér a začal si hryzat nehty.

Koroljov zoufale mžoural na titulky běžící přes obličej japonského hlasatele.

AMERICKÁ PROTIVÁLEČNÁ SKUPINA PROHLÁSILA... PŘÍPAVY NA BAJKONURSKÉM KOSMODROMU... RUSOVÉ JSOU PŘINEJMENŠÍM PŘIPRAVENI... ZRUŠIT OZBROJENOU VESMÍRNOU STANICI "KOMICKÉ MĚSTO"...

"Kosmické," zamumlal instalátér. "Překlep ve slovníku."

POSTAVENÉ NA PŘELOMU STOLETÍ JAKO MOST DO VESMÍRU... AMBICIÓZNÍ PROJEKT, KTERÝ ZTRATIL SMYSL, KDYŽ ZKLAMALY MĚSÍČNÍ DOLY... DRAHÁ STANICE PŘEKONANÁ NAŠIMI AUTOMATICKÝMI ORBITÁLNÍMI TOVÁRNAMI... KRYSTALY, POLOVODIČE, ČISTÉ CHEMIKÁLIE...

"Hajzlové." Instalátér odfrkl. "Říkám vám, že to spískal ten chlap od KGB, Jefremov. Za tohle může on!" SOVĚTSKÝ OBCHODNÍ SCHODEK... VŠEOBECNÁ NESPOKOJENOST S VESMÍRNÝM PROGRAMEM... NEDÁVNÉ ROZHODNUTÍ POLITBYRA A SEKRETARIÁTU ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU...

"Tady končíme!" Instalátér měl tvář zkroucenou vztekem.

Koroljov se odvrátil od obrazovky a nevládnutelně se rozklepal. Od řas se mu do beztlíže odlepovaly kulaté slzy. "Nechte mě být! Já nic nezmužu!"

"Co se děje, plukovníku?" Instalátér ho chytil za rameno. "Podívejte se na mě." Oči se mu rozšířily.

"Někdo vás nadopoval Strachem!"

"Běž pryč," prosil Koroljov.

"Ten malej parchant. Co vám dal? Prášky? Injekci?"

Koroljov se otrásl. "Dostal jsem láhev -"

"On vám nalil Strach! Vám, starému nemocnému člověku! Rozmlátím mu ksicht!" Instalátér přitáhl kolena, přemetem se odrazil dozadu a vylétl z místnosti.

"Počkej! Nikito?" Ale instalátér už svištěl přístavištěm jako fretka a Koroljov ucítil, že nedokáže zůstat sám. Z dálky slyšel kovovou ozvěnu rozčilené hádky.

Zavřel oči a rozechvěle čekal, až mu někdo přijde na pomoc.

+++

Poprosil psychiatrického důstojníka Byškova, aby mu pomohl obléci si starou uniformu s hvězdou Ciolkovského řádu vyšitou nad levou náprsní kapsou. Těžké černé body z prošívaneho nylonu s přísavnou podrážkou, které k uniformě patřily, už na pokroucené nohy about nedokázal. Takže zůstal bos.

Byškovova injekce ho za hodinu postavila na nohy, takže se v něm střídaly deprese a vztek. Teď čekal v muzeu na Jefremova, kterého si nechal zavolat.

Jeho bytu se říkalo Muzeum sovětského kosmického vítězství, a když pominula vlna vzteku a její místo zaujala černá prázdnota, připadal si prostě jako jeden z exponátů. S temným výrazem si prohlížel tváře velkých vesmírných průkopníků ve zlatých rámech, Ciolkovského, Rynina, Tupoleva a o poznání menší portréty Verna, Goddarda a O'Neill.

Ve chvílích nejhlubší deprese mu připadalo, že v jejich očích nalézají jakýsi podivný společný rys. Bylo to prostě šílenství, jak si občas říkal, když měl cynickou náladu? Nebo se dívá na nenápadný projev jakési tajuplné, nevyvážené síly - síly, která by mohla být dalším vývojovým stupněm lidského druhu?

Jednou, a pouze jednou, zahlédl Koroljov ten pohled ve vlastních očích - tehdy, když poprvé vstoupil na marsovskou půdu. Zapadající slunce mu před zrcadlové hledí přilby ozařovalo obličej, z jehož odrazu na něj hleděly dvě cizí oči - beze strachu, a přece nejistě - a tichý šok z toho pohledu byl, jak se mu teď zdálo, nejdůležitějším okamžikem jeho života.

Nad portréty visela skutečně příšerná malba; zobrazovala v barvách boršče a vařeného masa přistání na Marsu. Krajina byla upravena v duchu socialistického realismu. Umělec s neskryvanou hrubostí, vlastní oficiálnímu stylu, ukryl kosmonauta ve skafandru za přistávací modul.

Koroljov očekával příchod Jefremova, agenta KGB a kosmogradského politruka, a začalo se mu zase dělat špatně.

Když konečně vlezl do Saljutu, Koroljov si všiml, že má rozbitý ret a modřiny na krku. Jefremov měl na sobě kombinézu z japonského hedvábí a stylové italské polobotky. Zdvořile si odkašlal. "Dobré jitro, soudruhu plukovníku."

Koroljov ho chvíli upřeně pozoroval. Schválně protahoval napjaté ticho. "Jefremove," začal ztěžka, "nejsem s vámi spokojen."

Agent zrudl, ale pohledem neuhnul. "Promluvíme si přímo, plukovníku. Jako Rus s Rusem. Samozřejmě jste to neměl vypít vy."

"Ten Strach, Jefremove?"

"Ano, beta-karbolin. Kdybyste je nepodporoval v jejich protispolečenském jednání a nepřijal jejich úplatek, nikdy by se to nestalo."

"Tak já jsem u vás kuplíř, Jefremove? Kuplíř a opilec? Pak vy jste paroháč, pašerák a čmuchal. To vám říkám," dodal vzápětí, "jako jeden Rus druhému."

Agentova tvář se skryla pod chladnou oficiální maskou.

"Ale řekněte mi, Jefremove, o co vám vlastně ve skutečnosti jde. Co jste celou tu dobu na Kosmogradu dělal? Víte, že chtějí celý komplex zrušit. Co se stane s civilní posádkou, až se vrátí na Bajkonur?"

"Výsledky kvůli selhání?"

"Nějaké vyšetřování se samozřejmě povede. V určitých případech bude nejspíš nutná hospitalizace. Chcete snad naznačit, soudruhu plukovníku, že Sovětský Svaz nese vinu na problémech Kosmogradu?"

Koroljov mlčel.

"Kosmograd byl jen sen, plukovníku. Sen, který se nesplnil. Stejně jako vesmír. Nemáme tu co dělat. Musíme dát do pořádku celý svět. Moskva je největší mocností v historii lidstva. Nesmíme si dovolit ztratit celkový pohled."

"Myslíte si, že kosmonautů se zbavíte tak snadno? Jsme elita, a technicky vysoce vzdělaná."

"Menšina, plukovníku, pozůstatek minulosti. Co nám dodáváte, kromě tun nebezpečné americké diverze? Kosmonauti tu měli pracovat, ne načerno kšeftovat se satelitním jazzem a pornografií." Jefremov se zatvářil dokonale klidně. "Posádka se vrátí na Bajkonur. Zbraně můžeme zaměřovat ze země. Vy tu, samozřejmě, zůstanete s hostujícími kosmonauty z rozvojových zemí. Pro tyhle lidi má vesmír ještě určitou prestiž."

Koroljov zaťal zuby. "Co jste provedli s tím chlapcem?"

"S vaším instalátérem?" Politruk se zašklebil. "Napadl důstojníka Státní bezpečnosti. Zůstane pod dohledem, dokud ho nebudeme moci eskortovat na Bajkonur."

Koroljov se pokusil o smích. "Nechte ho jít. Sám budete mít dost problémů, abyste někoho obžaloval. Osobně si promluím s maršálem Gubarevem. Moje zdejší hodnost může být jen čestná, ale stále mám jistý vliv."

Agent pokrčil rameny.

"Střelci mají z Bajkonuru příkaz držet komunikační modul pod zámkem. Závisí na tom jejich kariéra. S nikým mluvit nebudete."

"Tedy stanné právo?"

"Tady nejsme v Kábulu, plukovníku. Všem nám nastávají těžké časy. Vy tady máte morální autoritu, snažte se jít příkladem. Drama tu potřebujeme ze všeho nejméně."

"Uvidíme," řekl Koroljov.

+++

Kosmograd se vyhoupl ze stínu Země do sluneční záře. Stěny Koroljovova Sajlutu praskaly, zvonily a skřípaly jako pytel lahví. Okénka, pomyslel si Koroljov mimovolně, zatímco si mnul popraskané žilky na skrání, odcházejí vždy první.

Mladého Griškina zřejmě napadlo totéž. Z kapsy u kotníku vytáhl tubu tmelu a začal kontrolovat těsnění kolem průzoru. Byl instalátérův pomocník a také jeho nejlepší přítel.

"Teď musíme volit," řekl unaveně Koroljov. Jedenáct ze čtyřadvaceti civilistů na palubě Kosmogradu se dostavilo na schůzku, dvanáct, když počítal sebe. Zbývajících třináct si buď nechtělo přidělovat problémy, nebo byli přímo proti stávce. Jefremov a šestice střelců doplňovali počet nepřítomných na dvacet. "Probrali jsme požadavky. Kdo je pro schválení seznamu -" Zvedl pravou ruku. Přidali se k němu další tři. Griškin, který olepoval průzor, vystrčil nohu.

Koroljov vzdychl. "Už tak je nás málo. Měli bychom být jednotní. Jaké máte námítky?"

"Termín vojenská správa," ozval se biologický technik Korovkin, "se může vykládat tak, že za nastalou situaci je zodpovědná armáda, a nikoli zločinec Jefremov." Vypadal velice nejistě. "Jinak jsme s vámi, ale nepodepíšeme. Jsme členy Strany."

Zdálo se, že chce ještě něco dodat, ale zůstal zticha. "Moje matka," doplnila potichu jeho žena, "byla židovka."

Koroljov přikývl, ale nic neřekl.

"Tohle nás přivede leda do kriminálu," poznamenal botanik Gluško. On ani jeho žena nevolili. "Šílenství. Kosmograd je odepsaný, všichni to víme, a čím dřív budeme doma, tím líp. Je to tu stejně jako ve vězení." Stav beztlíže mu porušil metabolismus. Bez gravitace se mu krev valila do krku a do tváře, takže připomínal své pokusné dýně.

"Ty jsi botanik, Vasile," řekla upjatě jeho manželka, "ale já, jak asi víš, jsem pilotka Sojuzu. O tvou kariéru tady nejde."

"Takový nesmysl nebudu podporovat!" Gluško kopl do pažení a vylétl z místnosti. Jeho manželka ho následovala a polohlasem, který si manželka zvykla používat v soukromých rozepřích, trpce nadávala.

"Pět je nás odhodlaných podepsat, ze čtyřadvaceti civilistů v posádce."

"Šest," poznamenala Tát'ána, druhá pilotka Sojuzu s tmavými vlasy, svázanými zelenou nylonovou stuhou.

"Zapomínáš na instalátéra."

"Sluneční balóny!" vykřikl Griškin a ukazoval k Zemi. "Podívejte!"

Kosmograd se právě ocitl nad kalifornským pobřežím. Čisté pláže a útesy, sytě zelená pole, obrovská rozpadající se města, jejichž jména zněla tajemným kouzlem. Vysoko nad rounem stratokumulu se vznášelo pět slunečních balónů, lesklých mnohoúhelníkových koulí upoutaných na elektrických kabelech; byly levnější náhradou za velkorysý plán slunečních družic. Asi fungovaly, pomyslel si Koroljov, protože posledních deset let jich stále přibývalo.

"Říká se, že v nich žijí lidé." Systémový správce Stojko se připojil ke Griškinovi a také se díval na zem. Koroljov si vzpoměl na zoufalé americké hledání zdrojů energie na počátku platnosti Vídeňské smlouvy. Když Sovětský svaz pevně ovládl světový obchod s ropou, Američané byli ochotni zkusit opravdu cokoliv. Havárie v Kansasu je definitivně odradila od jaderných reaktorů. Po více než tři desetiletí jejich

výroba klesala a izolace Států se prohlubovala. Vesmír, pomyslel si litostivě Koroljov, měli se vypravit do vesmíru. Nikdy nepochopil to podivné ustrnutí vůle, které zamezilo pokračování úspěšných dřívějších pokusů. Možná jim jen došla fantazie, odvaha se dívat vpřed. Vidíte, Američani, zašeptal si pro sebe, měli jste se k nám zkusit připojit, tady, v naší nádherné budoucnosti. Tady v Kosmogradu.

"Kdo by chtěl žít v něčem takovém?" zasmál se s tichým zoufalstvím Stojko a plácl Griškinu do ramene.

+++

"To nemyslíte vážně," prohlédl si je pohrdavě Jefremov. "I bez vás máme dost problémů."

"Myslíme, politruku Jefremove, a toto jsou naše požadavky." Pětice disidentů se nacpala do Saljutu, který agent obýval s Valentinou, a namáčkla ho na záďový průzor. Sklo zdobil pečlivě vypískovaný obrázek Předsedy, jak mává z traktoru. Valentina, pomyslel si Koroljov, bude teď s Romaněnkem v muzeu, kde společně rozvrzávají závěsy. Koroljov netušil, jak se Romaněnko dokáže tak úspěšně vyhýbat svým povinnostem ve střelecké věži, když má zrovna směnu.

Jefremov pokrčil rameny. Přelétl očima soupis požadavků. "Instalatér zůstane ve vazbě. Mám přímé rozkazy. Co se týče zbytku dokumentu -"

"Jste vinen neoprávněným užíváním psychoaktivních drog!" štěkl Griškin.

"To byla osobní záležitost," odpověděl klidně Jefremov.

"Trestný čin," opravila ho Taťána.

"Pilotko Taťáno, oba víme, že tady Griškin je nejaktivnějším mediálním pirátem na stanici. Všichni chápeme trestné činy jinak, copak to nechápete? V tom ostatně tkví krása našeho systému, že?" Cynicky se usmál. "Kosmograd není křížník Potěmkin a vy nejste revolucionáři. A ještě požadujete umožnění komunikace s maršálem Gubarevem? Je ve vazbě na Bajkonuru. Čistku řídí sám ministr." S rozhodným gestem roztrhl papír na dva kusy a žlutý průklepák zůstal viset ve stavu beztlíže jako zpomalený motýl.

+++

V devátý den stávky se Koroljov setkal s Griškinem a Stojkem v Saljutu, který kdysi Griškin sdílel s instalátérem Nikitou.

Obyvatelé Kosmogradu už čtyřicet let vedli antiseptickou válku s plísní a houbou. Prach, špína a výpary ve stavu beztlíže nepadaly k zemi a spóry mikroorganismů číhaly všude - v izolacích, v oblečení, ve ventilačních šachtách. V teplém vlhkém ovzduší se šířily jako olejová skrvna. Ve vzduchu visel suchý zápach rozkladu, čas od času přebitý zlověstným pachem hořící izolace.

Koroljova probudil odlet Saljutu. Gluško s manželkou, odhadoval. V posledních osmačtyřiceti hodinách dohlížel Jefremov na evakuaci těch členů posádky, kteří se odmítli připojit ke stávce. Střelci se pohybovali v prostoru vymezeném věží a vojenskými ubikacemi, kde stále drželi instalátéra Nikitu.

Griškinův Saljut se stal sídlem stávkového výboru. Nikdo se neholil a Stojko navíc napadl stafylokok a rozlezl se mu po obou předloktích. Obklopeni vybledlými sprostými plakáty z americké televize, přilepenými po stěnách, vypadali jako trojice zavlhlých zvrhlíků. Světla byla ztlumená; Kosmograd běžel na poloviční spotřebu. "Teď, když jsou ostatní pryč," prohodil Stojko, "tu máme silnější pozici."

Griškin zaúpěl. Z nosu mu čouhaly bílé vatové tampony. Byl přesvědčen, že Jefremov se pokusí přemoci stávku výpary beta-karbolinu. Vatové tampony byly jen jedním z projevů vládnoucího napětí a stihomamu. Než přišel z Bajkonuru příkaz k evakuaci, jeden z techniků nepřeržitě pouštěl do všech reproduktorů nesnesitelně nahlas Čajkovského. Gluško po celém Kosmogradu honil svoji ženu; prchala před ním nahá, zbitá a ječela. Stojko z počítače vyhrabal záznamy agenta KGB a Byškovovu psychiatrickou kartu; metry žlutého traktorového papíru se vznášely po chodbách a vlnily ve vánku z ventilátorů. Romaněnkovi se podařilo z vojenských ubikací poslat moták, ve kterém sděloval, že instalátér se pokusil oběsit - ve stavu beztlíže - tak, že si přivázal gumové upevňovací popruhy kolem krků a kotníků.

"Představ si, co o nás asi uslyší na Zemi," mumlal Griškin. "Nedostaneme se ani před soud. Rovnou do psíkušky." Hanlivá přezdívková politická nemocnici naplnila chlapce děsem. Koroljov se netečně natáhl pro svůj lepkavý trepkový pudink.

Stojko chytil vlnící se papír a začal z něj nahlas číst. "Paranoia se sklonem k přeceňování! Revizionistické fantazie nepřátelské společenskému zřízení!" Zmuhlal papír v ruce. "Kdybychom se mohli dostat ke komunikačnímu modulu, napojili bychom se na americkou komunikační družici a tohle všechno jim tam

poslal. Aspoň by Moskva viděla, jak moc jsme nepřátelští společenskému zřízení!"

Koroljov ze svého pudinku vytáhl poloutopenou ovocnou mušku. Díky vysoké úrovni radiace na Kosmogradu měla dva páry křídel a rozdvojený trup. Hmyz kdysi unikl při nějakém zapomenutém pokusu a generaci za generaci zamořoval už po desetiletí celou stanici. "Američany stejně nezajímáme," prohlásil Koroljov. "Moskvu už taková odhalení nevyvedou z míry."

"Leda tehdy, když potřebuje koupit obilí," podotkl Griškin.

"Amerika potřebuje prodat stejně nutně, jako my nakoupit." Koroljov si vztekle vsunul do úst další lžici prvků, mechanicky párkrát spolkl a polkl. "Američani by se sem nedostali, ani kdyby chtěli. Mys Canaveral je v troskách."

"Dochází nám palivo," oznámil Stojko.

"Můžeme ho odčerpat ze zbylých přistávacích modulů," navrhl Koroljov.

"A jak bychom se pak dostali dolů?" Griškinovi se klepaly ruce. "I na Sibiři jsou aspoň stromy, stromy; nebe! K čertu s ním! Ať spadne a shoří!"

Koroljov vyprskl pudink na přepážku.

"Panebože," omlouval se Griškin, "promiňte mi to, plukovníku. Nedošlo mi, že se nemůžete vrátit."

+++

Když vešel do muzea, uviděl pilotku Taťánu, jak si soustředěně prohlíží nenáviděný obraz přistání na Marsu a na řasách se jí třpytí slzy. Když vstoupil, otřela si je.

"Víte, plukovníku, že máte na Bajkonuru bustu? Bronzovou. Chodila jsem kolem ní na přednášky." Oči měla červené nevyspáním.

"Všude jsou busty. Akademici je potřebují." Usmál se a vzal ji za ruku.

"Jaké to tam tehdy bylo?" Stále neodtrhla zrak od malby.

"Stěží si vzpomenu. Tolikrát jsem viděl záznamy, že si pamatuju spíš je. Pamatuju si tolik, co každý školák." Znovu se na ni usmál. "Ale jako tenhle mizerný obraz to nebylo. Tím jsem si jistý."

"Proč se všechno tak zvrtilo, plukovníku? Proč to musí skončit? Když jsem byla malá, viděla jsem to všechno v televizi. Věčná budoucnost v kosmu."

"Třeba měli pravdu Američani. Nebo Japonci, když poslali jen stroje a roboty, aby jim vystavěly automatické orbitální továrny. Doly na Měsíci nás zklamaly, ale domnívali jsme se, že má smysl alespoň udržovat v chodu nějakou stálou výzkumnou stanici... Řekl bych, že to bylo otázkou peněz. Lidé, kteří sedí za stolem a rozhodují."

"Tady je jejich definitivní rozhodnutí ohledně Kosmogradu." Podala mu zmuchlaný útržek průklepového papíru. "Našla jsem to mezi Jefremovovými rozkazy z Moskvy. Nechají stanici sestoupit na kolizní oběžnou dráhu."

Přistihl se, že už i on zírá na malbu, která mu byla tak odporná. "Na tom už teď skoro nezáleží," slyšel svůj vlastní hlas.

Vtom se pilotka hořce rozplakala a tvář mu zabořila do zmrzačeného ramene.

"Ale já mám plán, Taťáno," pohladil ji po vlasech. "Poslouchej."

+++

Pohlédl na ciferník starých Rollexek. Byli zrovna nad východní Sibiří. Vzpoměl si, jak dostal hodinky od švýcarského velvyslance v obrovském klenutém sále Velkého paláce v Kremlu.

Byl čas začít.

Vyplul ze svého Saljutu do přístaviště a odháněl od sebe pásy papíru, které se mu snažily omotat hlavu. Zdravou rukou stále dokázal pracovat rychle a účinně. Když se z ávěsu uvolnil velkou kyslíkovou láhev, spokojeně se usmál. Zapřel se o úchyt a vši silou vrhl láhev na protější stěnu. Neškodně se s těžkým zařinčením odrazila. Zachytil ji a zkusil to znovu.

Tentokrát zasáhl dekompresní poplach.

Z reproduktorů vylétl prach a ozvalo se vytí sirén. Zasyčela hydraulika a připojovací komory pro rakety byly odříznuty pancéřovými dveřmi. Koroljovovi zalehly uši. Kýchl a znovu se pustil za láhvi.

Světla se naplno rozzářila a vzápětí zhasla.. Usmál se a začal ve tmě kolem sebe hledat ocelovou láhev.

Stojko způsobil zhroucení všech systémů. Nebylo to těžké. Paměťové bloky byly už stejně přeplněny podlounými nahrávkami z televize. Kosa padla na kámen, zamumlal a dál bušil tlakovou láhví o stěnu.

Naskočilo nouzové osvětlení napájené záložními bateriemi.

Začalo ho bolet rameno. Nevěnoval mu pozornost a vytrvale se snažil napodobit hluk, který si pamatoval od opravdové havárie. Nesmí zklamat. Musí oklamat Jefremova i střelce.

Volant ručního otvírání tlakových dveří se začal skřípavě otáčet. Nakonec se průlez otevřel a Taťána se stydlivým výrazem vplula dovnitř.

"Je instalatér na svobodě?" zeptal se Koroljov a pustil láhev.

"Stojko a Umanský si povídají se strážnými." Uhodila pěstí do otevřené dlaně. "Griškin připravuje přistávací moduly."

Následoval jí chodbou do druhého přístaviště. Stojko instalatérovi pomáhal do průlezu z ubikací. Nikita byl bos a pod několikadenním strništěm byl zelený. Meteorolog Umanský šel za nimi a vláčel s sebou bezvládné tělo vojáka.

"Jak je ti, instalatére," optal se Koroljov.

"Nic moc. Drželi mě pod Strachem. Žádné velké dávky, ale... Navíc jsem si myslel, že nám opravdu uniká vzduch!"

Griškin vyplul ze Sojuzu sousedícího s Koroljovovým a na nylonovém laně za sebou táhl brašnu s náradím. "Všechny jsou bezpečné. Díky zhroucení systému přešly na vlastní automatiku. Povrtal jsem se v dálkovém ovládání, takže ze země vás nebudou moct dostat. Jak se vede, Nikito?" zeptal se svého přítele. "Za chvíli spadneš do střední Číny."

Instalatér sebou škubl a roztřásl se. "Neumím čínsky."

Stojko mu podal potištěný papír. "Tady máš fonetický přepis mandarínštiny: Žádám o azyl. Doved'te mě na nejbližší japonské velvyslanectví."

Instalatér se zašklebil a rukou si prohrábl potem splepené vlasy. "A co vy?"

"Myslíš, že to děláme jen pro tebe?" Taťána se na něj zakřenila. "Zajisti, aby čínský tisk dostal zbytek toho papíru. Každý z nás má svoji kopii. Celý svět se musí dozvědět, co chce Sovětský svaz udělat s plukovníkem Jurijem Vasiljevičem Koroljovem, prvním mužem na Marsu!" Poslala instalatérovi vzdušný polibek.

"A co bude tady s Filipčenkem?" zeptal se Umanský. Od brady bezvládného vojáka se pomalu odlepovaly kapky tuhnoucí krve.

"Proč si toho parchanta nevezmete s sebou?" zeptal se Koroljov.

"Tak jdeme, hajzle." Instalatér vzal Filipčenka za opasek a odtáhl ho k průlezu do Sojuzu. "Já, instalatér Nikita, ti prokážu největší službu ve tvém všivém životě."

Koroljov se díval, jak za nimi Stojko a Griškin zavírají průlez.

"Kde je Romaněnko s Valentinou?" zeptal se Koroljov a díval se při tom na hodinky.

"Zde, můj plukovníku," ohlásila se Valentina a její světlé vlasy záhy vyplnily průlez dalšího Sojuzu.

"Kontrolovali jsme to tady." Zazubila se.

"Na to budete mít dost času v Tokiu," štěkl Koroljov. "Za pár minut budou z Vladivostoku a Hanoje startovat stíhačky."

Romaněnkova svalnatá ruka se objevila v průlezu vedle ní a zatahla ji zpět do modulu. Stojko s Griškinem zajistili poklop.

Když instalatér s bezvědomým Filipčenkem odstartovali, celý Kosmograd zaduněl. Další zadunění a byli pryč i milenci.

"Pojd už, příteli Umanský," řekl Stojko. "A sbohem, plukovníku!" Oba vyrazili chodbou k druhému přístavišti.

"Poletím s tebou," obrátil se Griškin k Taťáně. Zazubil se. "Jsi koneckonců pilot."

Ne," odpověděla. "Leť sám. Zvýšíme šance. Automat tě doveze spolehlivě. Jenom na pilotní desce na nic nesahej."

Pomohla mu do posledního Sojuzu na prvním přístavišti.

"Jednou si spolu vyrazíme zatancovat," ozval se ještě Griškin, "v Tokiu." Zavřela za ním poklop. Další zadunění a odletěli i Stojko a Umanský.

"Leť už, Taťáno," vyzval ji Koroljov. "Pospěš si. Nechci, aby tě sestřelili nad neutrálními vodami."

"Zůstáváte tu sám, plukovníku, obklopen nepáťeli."

"Až budete pryč, odletí také. A já tu zůstanu a budu doufat, že ztropíte dost velký humbuk, aby mě tu Moskva musela udržet naživu."

"A co jim mám povědět v Tokiu, plukovníku? Máte nějakou zprávu pro budoucí pokolení?"

"Řekni jim..." - a vtom se mu do hlavy nahrnulo tolik frází, že se málem hystericky rozesmál: Je to malý krůček pro člověka... přicházíme v míru... proletáři všech zemí - "Řekni jim, že to potřebuju," řekl a promnul si zmrzačené zápěstí, "že to cítím v kostech."

Objala ho a vyklouzla.

+++

Sám čekal v přístavišti. Ticho mu cuchalo nervy; systémové zhroucení vypnulo ventilační soustavu, jejíž hukot slýchal nepřetržitě po dvacet let. Konečně zaslechl, jak se odděluje Taťanin Sojuz.

Chodbou se někdo blížil. Byl to Jefremov, a neohrabaně se plácal v tlakovém skafandru. Koroljov se usmál.

Pod lexanovým hledním měl Jefremov chladnou oficiální masku, ale když Koroljova míjel, do očí se mu nepodíval. Mířil do střelecké věže.

Sirény zavyly signál bojového poplachu.

"Ne!" zařval Koroljov.

Když se plukovník dostal k průlezu do střelecké věže, byl otevřený. Uvnitř se vojáci pohybovali přesně a trhaně, vycvičení stálým drilem. Bezpečnostní pásy měli utažené přes objemné skafandry.

"Nechte toho!" Koroljov vplul do střelecké věže. Chytil Jefremova za tuhou látku skafandru. Jeden z motorů se se staccatovým zavytím rozběhl. Na zaměřovacím monitoru se vlasový kříž ustálil na malé červené tečce.

Jefremov si stáhl přilbu. Klidně, bez jakékoliv změny v tváři, s ní backhandem uhodil Koroljova přes obličej.

"Ať přestanou!" vzlykal Koroljov. Stěny se otráslы prásknutím jako od biče, když vyšlehl první paprsek.

"Vaše žena, Jefremove! Je tam!"

"Je pryč, plukovníku." Jefremov chytil Koroljova za atritické zápěstí a stiskl. Koroljov zařval. "Pryč."

Pěst v rukavici ho uhodila do prsou.

Koroljov se bezmocně pokusil zachytit skafandru ale rána ho poslal ven. "Ani já, plukovníku, nemohu vstoupit mezi vojáky Rudé Armády a jejich rozkazy." Jefremov trochu zbledl, chladná maska z něj spadla. "Je to docela zábavné," poznamenal. "Počkejte, dokud to neskončí."

Vtom do střelecké věže a ubikací narazil Taťanin Sojuz. Ve zlomku vteřiny Koroljov viděl, jak se střelecká věž kroučí a muchlá jako plechovka od piva drcená podpatkem, jak od ovládacího pultu odletěl bezhlavý pult vojáka, jak chce Jefremov něco říct a vlasy mu vstávají na hlavě, nesený vichrem, kterým prchal vzduch z jeho skafandru. Viděl, jak mu z vlastního nosu prýští dva pramínky krve a řev unikajícího vzduchu mu v hlavě přerušilo ještě hlasitější hučení. Poslední, co slyšel, než ho opustily smysly, byl poklop, zabouchnutý průvanem.

Probudil se ve tmě a díky tepavé bolesti za očima si vzpoměl na dávné přednášky. Kesonová nemoc, stejně nebezpečná jako sám únik vzduchu. Desík mu bublal krevním řečištěm a celé tělo plnil nesnesitelnou bolestí...

Zoufale se snažil nadechnout vzduchoprázdna. Byl nafouklý tlakem uvnitř těla. Cítil, jak mu mezi zuby vylézá jazyk. Všechno se zdálo velice odtazié, akademické. Kolo poklopu utáhl jen tak pro formu. Byl to těžký úkon a on netoužil po ničem, než vrátit se do svého muzea a spát.

+++

Praskliny dokázal ucpat tmelem, ale se systémovým krachem si neporadil. Měl ovšem Gluškovu zahradu.

Se zeleninou a řasami, které v ní pěstoval, nebude mít nedostatek potravy ani kyslíku. Komunikační modul odnesl útok na střeleckou věž a ubikace, které od modulu odtrhla Taťána v roli kamikadze.

Předpokládal, že náraz vychýlí Kosmograd z oběžné dráhy, ale neměl možnost vypočítat dobu ohnivého setkání družice s horní vrstvou atmosféry. Byl často nemocný a obával se, že se nedožije ani zkázy stanice.

Většinu času strávil promítáním muzeálních pásků. Vhodná činnost pro Posledního člověka ve vesmíru, který byl kdysi Prvním člověkem na Marsu.

Byl posedlý Gagarinem a pořád dokola si přehrával zrnité televizní záznamy z šedesátých let, zprávy, které nevyhnutelně vedly ke kosmonautově smrti. Vydýchaný vzduch Kosmogradu byl plný duchů mučedníků. Gagarina, první posádky Saljutu, Američanů, zaživa upečených ve cvičném Apollu... Často se mu zdálo o Taťáně; v jejích očích viděl stejný výraz jako v obrazech v muzeu. A když se jednou probudil, nebo se mu zdálo, že se probudil, byl v Saljutu, v němž kdysi bydlela, oblečený ve své staré uniformě s elektrickou svítilnou na čele. Ve velké dálce, jako by se díval na televizní zprávy, viděl sám sebe, jak z levé kapsy strhává hvězdu Ciolkovského řádu a připíná ji na její pilotní osvědčení. Když se ozvalo zaklepání, pomyslel si, že je to také jen sen.

Průlez do muzea se otevřel.

V blikavém namodralém světle starého filmu viděl, že je to černoška. Dlouhé vývrtky rozcuchaných černých vlasů jí kroužily kolem hlavy jako kobry. Měla motocyklové brýle a hedvábná šála za ní vlála stavem beztíže. "Andy," zavolala anglicky. "pojď se podívat sem!"

Malý svalnatý muž s téměř holou hlavou, oděný pouze v bederní roušku a pás s náradím, připlul za ní a nakoukl dovnitř. "Je naživu?"

"Jistěže jsem naživu," ozval se Koroljov anglicky se slabým přízvukem.

Andy přeletěl svoji společnici a připlul ke Koroljovovi. "Jseš v pořádku, Jacku?" Na pravém bicepsu měl vytetovaný balón a pod ním zkřížené blesky a nápis Sunspark 15, Utah. "Nečekali jsme, že tu někdo bude."

"Já taky ne," odvětil Koroljov a protřel si oči.

"Chceme se tu zabydlet, oznámila mu žena a připlula blíž.

"Jsme z balonů. Asi bys náz označil za squattery. Slyšeli jsme, že je to tu volný. Víš, že to lítá pořád níž?"

Muž se pokusil o neohrabané salto. "Ta beztíže je úžasná."

"Panebože," zareagovala žena, "nemůžu tomu uvěřit! Je to úžasný. Jako parašutismus, ale bez větru."

Koroljov civěl na muže, jehož bezstarostný pohled patřil člověku od narození opilému svobodou. "Vždyt nemáte ani startovací rampu," poznamenal.

"Startovací rampu?" rozesmál se muž. "Vytáhneme prostě po kabelech nepoužité raketové motory na balony, pustíme je dolů a ve vzduchu zapálíme."

"To je nesmysl."

"Jsme tady, ne?"

Koroljov přikývl. Pokud se mu to jen zdálo, byl to velice podivný sen. "Jsem plukovník Jurij Vasiljevič Koroljov."

"Mars!" žena spráskla ruce. "Počkejte, až to uslyší děcka." Odtrhla z přepážky model Lunochodu a začala ho natahovat.

"Hej," přerušil ji muž, "musím se dát do práce. Venku máme řůru motorů. Měli bychom tu stanici zvednout, než nám shoří v atmosféře."

Cosí zazvonilo o trup. Kosmograd se rozezněl. "To bude Tulsa," Andy se podíval na hodinky. "Je tu přesně."

"Ale proč?" Koroljov nechápavě vrtěl hlavou. "Proč jste sem přiletěli?"

"Už jsi slyšel. Chceme tu bydlet. Rozšíříme to tady, možná něco přistavíme. Říkali, že nedokážeme žít v balonech, ale fungovaly jen díky nám. Byla to jediná šance, jak se sem dostat na vlastní pěst. Kdo by tu chtěl žít z příkazu nějaké vlády, oficírů nebo byrokratů? Musíš chtít žít na okraji - chtít až do morku kostí, ne?"

Koroljov se usmál. Andy mu odpověděl veselým šklebem.

"Chytili jsme se těch kabelů a prostě vyšplhali nahoru. A když jsi jednou nahoře - prostě musíš skočit ještě o kus výš, nebo tam shnít." Mluvil čím dál hlasitěji. "A nesmíš se ohlížet, ne ne ne! Skočili jsme sem a chceme tu zůstat!"

Žena přiložila model přísavnými kolečky na stěnu a pustila ho. Uháněl jim nad hlavami a vesele vrčel. "To je žůžo. Děcka tu budou v sedmém nebi."

Koroljov se díval Andymu do očí. Kosmograd se znovu rozezněl a malý Lunochod změnil směr.

"Východní Los Angeles," oznámila žena. "Tím letěly děti." Stáhla si brýle a Koroljov v jejích očích zahlédl známou záři.

"No tak," Andy zachrastil nářadím u pasu, "neprovedeš nás tady?"

+++

přeložil Robert Tschorn